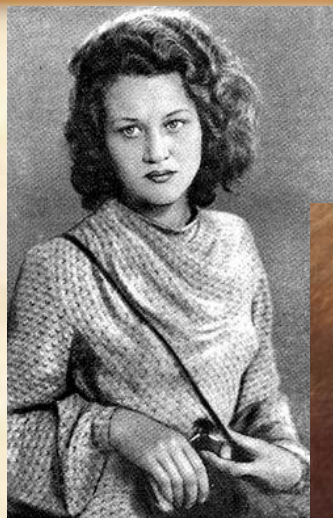

Віддай людині
крихітку себе.
За це душа
наповнюється
світлом»
(Л. Костенко).

- Народилася **19 березня 1930** року в містечку Ржищеві на Київщині, в учительській родині;
- з **1936 року живе з родиною в Києві;**
- незабаром заарештовують і висилають на десять років у сталінські табори її батька;
- дівчам-підлітком **Ліні Костенко** довелося пройти крізь повоєнні лихоліття, скуштувати гіркої долі біженців з окупованої території.

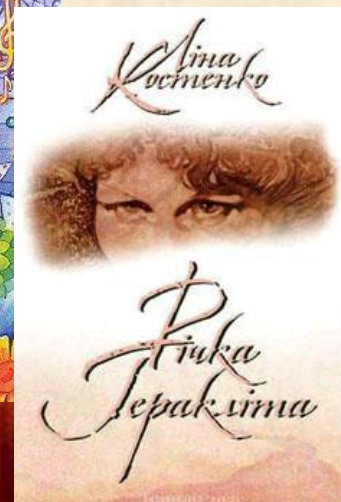
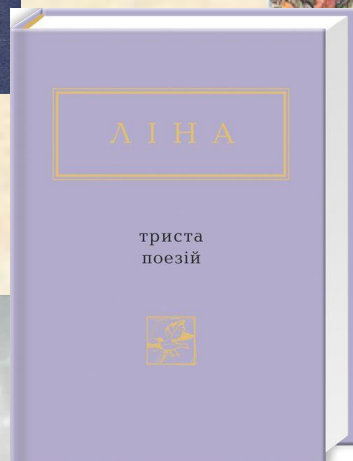
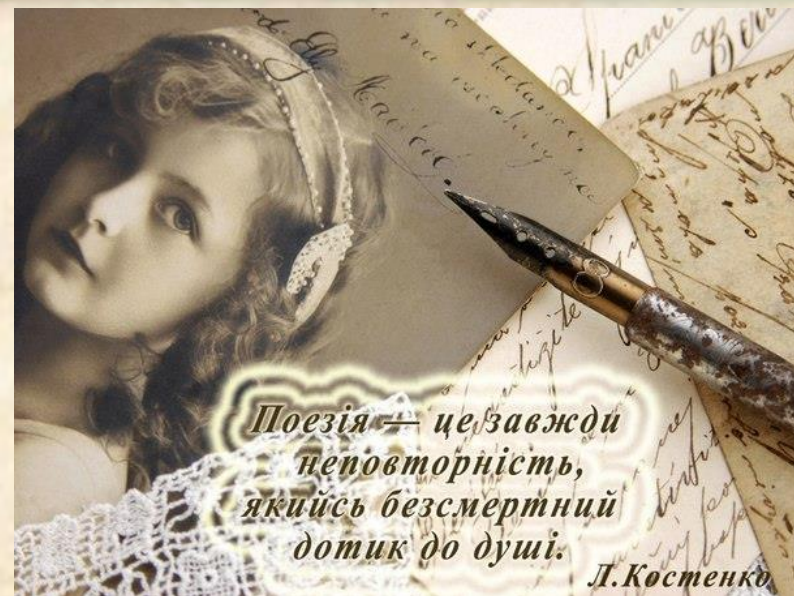
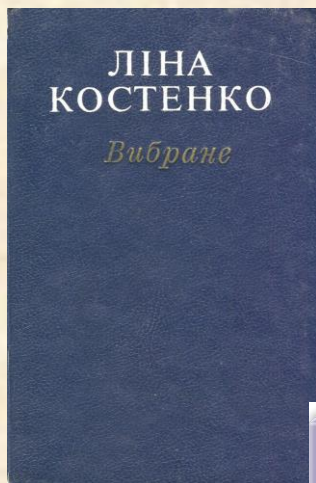
- в літературу приходить у післякультивську добу на хвилі “хрущовської відлиги” разом з поетами-шістдесятниками;
- друкуватися почала в шістнадцятирічному віці;
- перші збірки: “Проміння землі”(1957), “Вітрила”(1958), “Мандрівки серця”(1961);
- від 1961 по 1977 рік поетесу не друкували;
- готова на початок 1963 року до друку книжка “Зоряний інтеграл” підпала на чергову хвилю ресталінізації і була заборонена владою”; те саме спіткало збірку “Княжа Гора”(1972);
- першою після шістнадцятирічної перерви стала збірка “Над берегами вічної ріки”(1977);

- у 70-80 роки виходять такі поетичні книжки: “Маруся Чурай”(1979), “Неповторність”(1980), “Сад нетанучих скульптур”(1987), “Бузиновий цар”(1987), “Вибране”(1989);
- Ліна Костенко є також авторкою кіносценаріїв (“Чорнобиль, Тризна”) та кваліфікованим перекладачем польської лірики;
- після 80-х років знову друкує небагато, не бере участі в публічному літературному житті, пише повість “Зона відчуження”(про чорнобильську трагедію).

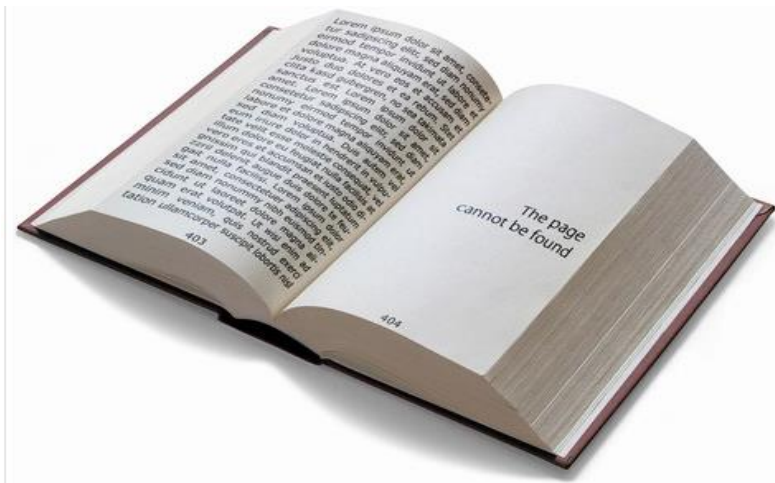

Ліна Костенко
Історичний роман
у віршах

“ МАРУСЯ ЧУРАЙ ”

*Її пісні — як перло багатоцінне,
Як дивен скарб серед земних марнот.*

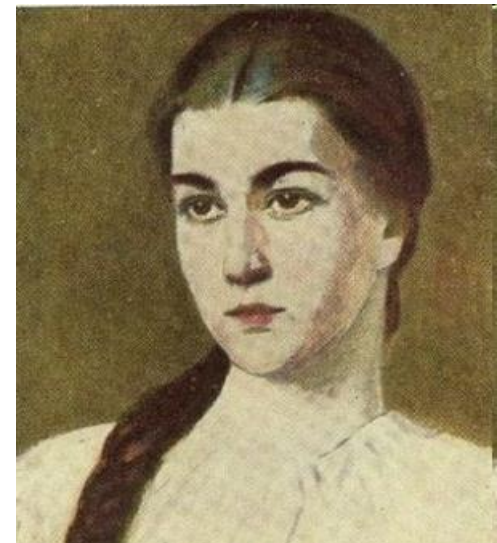
СЛОВНИК

Роман у віршах — одна з найскладніших літературних форм, суть якої полягає в тому, що у великому художньому полотні епічний спосіб зображення життя через систему подій і розгорнутий сюжет, через змалювання сформованих характерів поєднується з глибоким ліризмом — віршованою, емоційно забарвленою мовою, з безпосереднім вираженням внутрішнього стану і почуттів автора.

Історична основа:

історичні події, пов'язані з боротьбою народу за поновлення своєї державності (*боротьба народу проти польської шляхти*);

Персонажі твору згадують далекі часи, коли на півдні України, за Дніпровськими порогами, зароджувалось українське козацтво, запорожці; Згадується перший гетьман українського козацтва Дмитро Вишневецький.

Фольклорна основа:

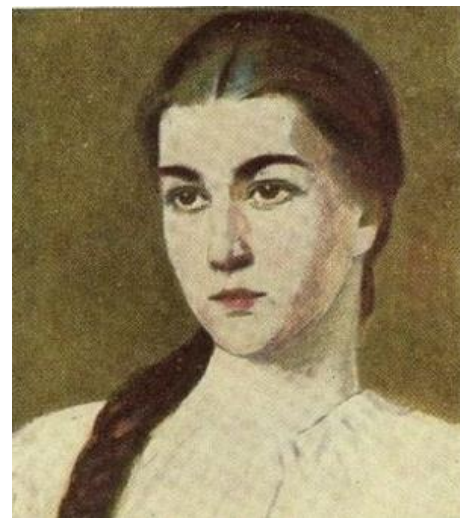
За переказами, Маруся народилася у 1625 році у сім'ї козацького сотника Гордія. Після смерті батька, який у 1648 році був спалений як бунтівник у Варшаві на багатті, залишилася жити з матір'ю у Полтаві.

В юності дівчина мала багато залицяльників, серед яких був молодий козак Іван Іскра, але своє серце вона віддала Грицю Бобренку, сину хорунжого Полтавського полку, з яким згодом таємно заручилася. Зі спалахом Хмельниччини у 1648 році Гриць вирушив на війну, обіцяючи повернутись. Дівчина чекала на нього 4 роки. Проте коли Гриць повернувся до Полтави, він вже не звертав уваги на Марусю, бо покохав іншу, Ганусю з заможної полтавської сім'ї.

Зраджена дівчина не витримала втрати та вирішила отруїти себе зіллям, що вона таємно взяла у місцевої бабусі-відьми, але яке ненароком випив Гриць. Влітку 1652 року полтавський суд засудив Марусю до страти, але її було амністовано універсалом Богдана Хмельницького, який приніс Іскра, де зазначалося дарувати їй життя «за заслуги її батька та солодкі пісні». Для покути дівчина ходила на прощу до Києва, але повернувшись у 1653 році до Полтави померла у віці 28 років, не переніши смерті коханого.

Висновок:

ці усні народні оповідки документально підтвердити не вдалося, бо судові акти Полтавського магістрату згоріли під час пожежі.

Тема роману:

зображення нещасливого кохання Марусі та Грицька в поєднанні з широкою картиною життя України XVII століття.

Ідея:

незнищенність українського народу, глибока віра у його духовну силу і могутність.

Герої:

Маруся, Грицько Бобренко, полковий обозний Іван Іскра, Мартин Пушкар, козак Песько Черкес, Галя Вишняківна.

Жанр:

найбільший за обсягом твір
Л.Костенко;
історичний роман у віршах;
цей жанр в літературі
зустрічається не часто, класичним
його зразком вважається “Євгеній
Онєгін” О. Пушкіна.

Сюжет - дві лінії (особиста та
історична) – між собою тісно
переплітаються.

Композиція :

роман складається з 9 розділів,
різних за обсягом;
загальне знайомство з розділами;
перегляд діафільму.

Трагедія зрадженого кохання, що є
центральною в романі, визріває з
нерівності душ Марусі й Гриця.

Маруся перебуває у світі
ідеального, у світі любові, пісні,
творчості, волі; її силове поле — це
небо:

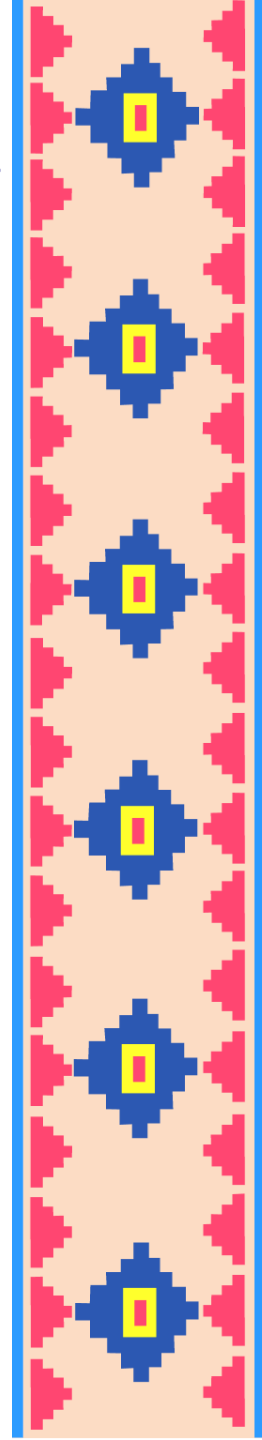
Моя любов чолом сягала неба,

А Гриць ходив чорним по

*Грицько ж, він міряв не тією міркою.
В житті шукав дорогу не пряму.
Він народився під такою зіркою,
що щось в душі двоїлося йому.
Від того кидавсь берега до того.
Любив достаток і любив пісні.
Це як, скажімо, вірувати в бога
і продавати душу сатані.*

*Знов і знов
піднімаються на
боротьбу полки. І веде
їх уперед Марусина
пісня.*

*І доки жива ця пісня,
доки є в Україні
патріоти, люблячі
сини й дочки, доти
жива і сама країна.*

ВИЗНАННЯ ПОЕТЕСИ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

- Почесний професор Національного університету «Києво-Могилянська академія»;
- Почесний доктор Чернівецького національного університету ;
- Почесна відзнака Президента України (1992);
- Орден князя Ярослава Мудрого V ступеня у березні 2000 року;
- Відмовилась від звання Героя України, відповівши: «Політичної біжутерії не ношу!»

ЛІНА КОСТЕНКО І СУЧАСНІСТЬ

Не бійся правди, хоч яка гірка,
не бійся смутків, хоч вони як ріки.
Людині бійся душу ошукать,
бо в цьому схибиш – то уже навіки.

Ліна Костенко

